

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845,

el. p. kanc@eimin.lt, http://eimin.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-06-

Nr. (4.5-82E)-3-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2020 M. SPALIO 28 D. NUTARIMO NR. 1218 „DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ NUOSTATŲ, RIBOJANČIŲ GALIMYBĘ UŽSIIMTI REGLAMENTUOJAMA PROFESIJA AR JA VERSTIS, PROPORCINGUMO VERTINIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. spalio 28 d. nutarimo Nr. 1218 „Dėl Teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, proporcingumo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – atsižvelgiant į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2021 m. gruodžio 2 d. gautą Europos Komisijos oficialų pranešimą dėl Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūros Nr. INFR(2021)2207 dėl 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/958 dėl proporcingumo patikros prieš priimant naujas profesijų reglamentavimo nuostatas (toliau – Proporcingo direktyva) netinkamo perkėlimo (toliau – Europos Komisijos oficialus pranešimas), ir jame pateiktas pastabas, patikslinti nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis (toliau – užsiimti reglamentuojama profesija) (toliau – Nuostatos), proporcingumo vertinimo kriterijus, įtvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. spalio 28 d. nutarime Nr. 1218 „Dėl Teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, proporcingumo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

I. Sprendžiama problema	<p>Ekonomikos ir inovacijų ministerija 2021 m. gruodžio 2 d. gavo Europos Komisijos oficialų pranešimą dėl Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūros Nr. INFR(2021)2207 dėl 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/958 dėl proporcingumo patikros prieš priimant naujas profesijų reglamentavimo nuostatas (toliau – Proporcingo direktyva) netinkamo perkėlimo (toliau – Europos Komisijos oficialus pranešimas).</p> <p>Europos Komisijos oficialiame pranešime pabrėžiama, kad Lietuva netiksliai perkėlė kai kuriuos norminių teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis (toliau – užsiimti reglamentuojama profesija) (toliau – Nuostatos), proporcingumo vertinimo kriterijus ir pateikė dėl jų pastabas. Taip pat buvo nurodyta, kad „atsižvelgiant į pagrindinį Proporcingo direktyvos tikslą nustatyti bendrą proporcingumo vertinimo sistemą, konkrečių vertinimo kriterijų perkėlimo į nacionalinę teisę tikslumas ypač svarbus ir turėtų būti atliekamas taip aiškiai</p>
-------------------------	--

	<p>ir tiksliai, kad nebūtų galima kitaip aiškinti tikslios reikšmės ir taikymo srities.“</p> <p>Pažymėtina, kad Nuostatų proporcingumo vertinimo kriterijai, nustatyti Proporcengumo direktyvoje, yra perkelti į nacionalinę teisę ir patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. 1218 „Dėl Teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, proporcingumo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas). Nutarimo projekto rengimo tikslas – patikslinti Nuostatų proporcingumo vertinimo kriterijus atsižvelgiant į Europos Komisijos oficialiame pranešime pateiktas pastabas.</p> <p>Europos Komisijos oficialiame pranešime informuojama dėl Proporcengumo direktyvos 7 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos c punkte, 7 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos e punkte, 7 straipsnio 3 dalies a punkte, 7 straipsnio 3 dalies h punkte, 7 straipsnio 3 dalies j punkte įtvirtintų nuostatų proporcingumo vertinimo kriterijų netikslaus ir (arba) netinkamo perkėlimo į nacionalinę teisę, atitinkamai dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. 1218 „Dėl Teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, proporcingumo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 1218) patvirtinto Teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, proporcingumo vertinimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 5.3, 5.5, 5.6.1, 5.6.8, 5.6.10 punktuose nurodytų Nuostatų proporcingumo vertinimo kriterijų.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Atsižvelgiant į pagrindinį Proporcengumo direktyvos tikslą nustatyti bendrą proporcingumo vertinimo sistemą ir suprantant konkrečių vertinimo kriterijų perkėlimo į nacionalinę teisę tikslumo svarbą, kad nebūtų galima kitaip aiškinti tikslios reikšmės ir taikymo srities, bei atsižvelgiant į Europos Komisijos oficialiame pranešime pateiktas pastabas, Nutarimo projektu siūloma:</p> <p>1) papildyti Tvarkos aprašo 5.3 papunktyje nurodytą kriterijų numatant, kad teisės akto projekto rengėjas, atlikdamas proporcingumo vertinimą, atsižvelgtų ne tik į nuostatos atitiktį siekiamam tikslui pasiekti, bet ir į tai, ar ja iš tikrųjų nuosekliai ir sistemingai siekiama to tikslo ir padedama šalinti teisės akto projekto rengėjo nustatytą riziką taip, kaip panašiose veiklos srityse.</p> <p>Tvarkos aprašo 5.3 papunkčio pakeitimas siūlomas atsižvelgiant į Europos komisijos pastabą, kad Nutarimo 5.3 papunktyje nėra aiškiai perkeltas reikalavimas įtvirtinti, ar priemone iš tikrųjų nuosekliai siekiama tikslų ir taip padedama šalinti nustatytą riziką taip, kaip panašiose veiklos srityse, t. y. jo taikymo sritis yra siauresnė, nei numatyta Proporcengumo direktyvos 7 straipsnio 2 dalies 1 pastraipos c punkte. Minėtame Nutarimo papunktyje daugiausiai dėmesio skiriama teisės sistemos normų suderinamumui, visų pirma tam, kad būtų išvengta prieštaringų teisės normų, reglamentuojančių tą pačią situaciją, taip pat kad aukštesnės teisinės galios normos būtų tinkamai įgyvendinamos žemesnės teisinės galios priemonėmis.</p>

2) papildyti Tvarkos aprašo 5.5 papunktyje nurodytą kriterijų nustatant, kad teisės akto projekto rengėjui būtų suformuluotas bendras įpareigojimas atsižvelgti į mažiau ribojančias priemones siekiant viešojo intereso tikslo.

Tvarkos aprašo 5.5 papunkčio pakeitimas siūlomas atsižvelgiant į Europos Komisijos oficialiajame pranešime pateiktą pastabą, kad Nutarimo 5.5 papunktyje nustatytas vertinimo kriterijus yra susijęs tik su Proporciumo direktyvos 7 straipsnio 2 dalies 1 pastraipos e punkto antra dalimi, t. y. konkrečiu atveju, kai vienintelis tikslas yra vartotojų apsauga. Taigi, joje praleistas bendrasis įsipareigojimas teisės akto projekto rengėjui atsižvelgti į mažiau ribojančias priemones siekiant viešojo intereso tikslo.

3) papildyti Tvarkos aprašo 5.6.1 punktą, siekiant įtvirtinti teisės akto projekto rengėjui pareigą įvertinti naujų ar arba iš dalies pakeistų nuostatų poveikį, kai jos taikomos kartu su kitais reikalavimais, įskaitant reikalavimus dėl priskirtos veiklos, saugomo profesinio vardo ar bet kokios kitos formos reglamentavimą Direktyvos 2005/36/EB 3 straipsnio 1 dalies a punkto prasme.

Tvarkos aprašo 5.5.1 papunkčio pakeitimas siūlomas atsižvelgiant į Europos Komisijos oficialiajame rašte pateiktą pastabą, kad Nutarimo 5.6.1 papunktyje nėra pakankamai aiškumo, kas būtų laikoma „reikalavimais, nustatytais reglamentuojamai profesijai“ ir kad šio papunkčio nuostatos neatspindi tikslo konkrečiai aprėpti „bet kokios kitos formos [reglamentuojamos profesijos] reglamentavimą“. Europos Komisija pabrėžia, kad Proporciumo direktyvos 7 straipsnio 3 dalies a punkte vartojamo termino „kitos formos reglamentavimas“ tikslas – pabrėžti, kad turėtų būti atsižvelgiama į visų formų reglamentavimą, įskaitant kitas nei reglamentavimas taikant priskirtą veiklą ir (arba) saugomą profesinį vardą. Toks kitų formų reglamentavimas gali apimti, pvz., reglamentavimą, susijusį tik su savarankiškai dirbančiais asmenimis, arba siekiant pasinaudoti socialinės apsaugos kompensavimo sistemomis ir pan.

4) papildyti Tvarkos aprašo 5.6.8 punktą, siekiant pateikti aiškia nuorodą į bendro pobūdžio ribojimus ir nesuderinamumo taisykles, t. y. į tam tikrų veiklos rūšių nesuderinamumą.

Šiuo metu Tvarkos aprašo 5.6.8 papunktyje yra nurodoma teisės akto projekto rengėjui įvertinti Nuostatą ir jos teigiamą ar neigiamą poveikį, būtinumą ir atitiktį siekiamam tikslui kartu su jau įtvirtintu ribojančiu galimybes užsiimti reglamentuojama profesija reikalavimu, kai ja norima užsiimti kartu su kitais asmenimis sudarius sutartį. Tvarkos aprašo 5.6.8 papunkčio pakeitimas siūlomas atsižvelgiant į Europos Komisijos oficialiajame rašte pateiktą pastabą, kad Nutarimo 5.6.8 papunktyje nėra užtikrinta atitiktis Proporciumo direktyvos 7 straipsnio 3 dalies h punktui, nes jame nėra aiškios nuorodos į nesuderinamumo taisykles. Nesuderinamumo taisyklė susijusi su situacijomis, kai atitinkamas specialistas negali užsiimti tam tikra veikla (pvz., jei turizmo gidas negalėtų būti ir kelionių agentu, advokatas – valstybės tarnautoju kt.). Apribojimais užsiimti įvairia bendra profesine veikla gali apimti, pavyzdžiui, aiškų

	<p>draudimą kartu užsiimti visomis ar tam tikromis profesijomis ar veikla, arba bendresnę ribojančią nuostatą, neleidžiančią bendradarbiauti, jei tai sukeltų problemų dėl specialistų nepriklausomumo ar nešališkumo.</p> <p>5) papildyti Tvarkos aprašo 5.6.10 papunktį atsižvelgiant į Europos Komisijos oficialiajame rašte pateiktą pastabą, kad Nutarimo 5.6.10 papunktyje „kalbos žinių reikalavimų kriterijus susiaurinamas tik iki kalbos žinių lygio ir atitinkamai apribojama proporcingumo analizės aprėptis“. Europos Komisija pažymi, kad „kalbos lygis yra tik vienas iš aspektų, į kuriuos būtų galima atsižvelgti nacionalinėse nuostatose. Pavyzdžiui, nacionalinės nuostatos taip pat galėtų būti susijusios su procedūromis, dokumentais, arba išlaidomis, susijusiomis su kalbos žinių tikrinimu.“</p>
III. Priemonių kaštai	Papildomų biudžeto lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	<p>Neproporcingas profesijų reglamentavimas kuria dideles kliūtis rinkoje teikiamoms paslaugoms ir daro įvairiapusį neigiamą poveikį ekonomikai. Todėl turi būti užtikrinta, kad įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatos arba jų pakeitimai būtų proporcingi ir tinkami norint užtikrinti, kad būtų pasiektas iškeltas viešojo intereso tikslas, ir neviršytų to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti. Konkrečių proporcingumo vertinimo kriterijų perkėlimo į nacionalinę teisę tikslumas ypač svarbus, kad nebūtų galima kitaip aiškinti jų reikšmės ir taikymo srities. Nuostatų proporcingumo vertinimo kriterijai turi būti vienodai suprantami visose valstybėse narėse. Tokiu būdu vidaus rinka bus labiau pritaikyta laisvam asmenų judėjimui, kartu užtikrinamas naujai priimamų arba iš dalies keičiamų įstatymų ar kitų teisės aktų Nuostatų skaidrumas.</p>

Nutarimo projektas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatoms.

Nutarimo projektas neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktams.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje. Visi suinteresuoti asmenys galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus 10 darbo dienų nuo Nutarimo projekto paskelbimo TAIS dienos.

Nutarimo projektas buvo pateiktas derinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai

tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, Socialinių paslaugų priežiūros departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, Patentinių patikėtinių institutui.

Aplinkos ministerija, Energetikos ministerija, Finansų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Kultūros ministerija, Susisiekimo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba pastabų Nutarimo projektui neturėjo.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Patentinių patikėtinių institutas pastabų Nutarimo projektui nepateikė.

Dėl Nutarimo projekto pastabas ir pasiūlymus pateikė tik Teisingumo ministerija. Teisingumo ministerijos pastabos suderintos darbo tvarka.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Ekonomikos plėtros departamento direktorius – Osvaldas Šmitas, tel. 8 699 19 945, el. p. osvaldas.smitas@eimin.lt; Žmogiškųjų išteklių plėtros skyriaus vedėjas – Linas Kadys, tel. 8 640 14 700, el. p. linas.kadys@eimin.lt; vyriausioji specialistė Sandra Kvaraciejienė, tel. 8 689 87 970, el. p. sandra.kvaraciejiene@eimin.lt., patarėja Rasa Balserienė, tel. 8 621 31 328, el. p. rasa.balseriene@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
3. Proporcingumo direktyvos ir Nutarimo projekto atitikties lentelė, 2 lapai.
4. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 3 lapai.

Sandra Kvaraciejienė, tel. 8 689 87 970, el. p. sandra.kvaraciejeine@eimin.lt
Rasa Balsrienė, tel. 8 621 31 328, el. p. rasa.balseriene@eimin.lt